

۲

فصل

پرونده‌ها

- هدف‌های رفتاری:** پس از آموزش این فصل هنرجو می‌تواند:
- انواع پرونده‌های ترتیبی و تصادفی را شرح دهد و با انواع پرونده‌های ترتیبی و تصادفی کار کند.
 - چگونگی استفاده از شماره پرونده را شرح دهد و به کار ببرد.
 - از دستورهای `Get#`، `Read#`، `Write#`، `Print#` و `Put#` در پرونده‌ها استفاده کند.
 - کنترل‌های مربوط به پرونده را در برنامه‌های خود به کار گیرد.
 - اهمیت کاربرد پرونده‌ها را بیان کند.
 - چگونگی باز کردن پرونده‌ها را بیان کرده و انجام دهد.
 - پرونده‌ها را در سه حالت مختلف باز کند.

۲-۱- آشنایی با مفهوم پایداری

برای اینکه برنامه‌ای بتواند اطلاعات را از جلسه‌ای به جلسه‌ی دیگری نگه دارد، باید توانایی ذخیره‌سازی داده‌ها روی دیسک سخت را داشته باشد. در غیر این صورت، هنگامی که برنامه کاربردی بسته شود، تمام داده‌های برنامه که در حافظه اصلی هستند از بین می‌روند. بنابراین، برای اینکه داده‌ها پایدار باشند، باید برنامه توانایی ذخیره و بازیابی داده‌ها در دیسک سخت را داشته باشد.

می توان با چندین روش، عملیات ذخیره و بازیابی داده ها را انجام داد. از پرونده دودویی یا متنی می توان برای ذخیره اطلاعات با اندازه و قالب متفاوت استفاده کرد.

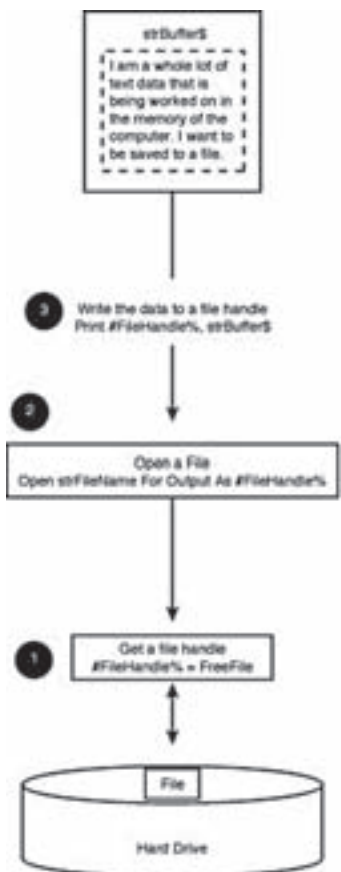
۲-۲- کار کردن با پرونده ها برای ذخیره و بازیابی داده ها

داده ها در حافظه اصلی و پرونده ها روی حافظه جانبی (دیسک ها) ذخیره می شوند. هرگز برنامه ها به طور مستقیم با یک پرونده روی دیسک کار نمی کنند.

برنامه از سیستم عامل می خواهد که واسطی بین دیسک و برنامه ایجاد کند (به عبارت دیگر، داده های مورد نیاز برنامه به کمک پردازنده و سیستم عامل به حافظه اصلی بارگذاری می شوند و سپس برنامه اجرا می شود).

موقعیت (محل) یک پرونده روی دیسک را می توان با به دست آوردن شماره پرونده

(file handle) از طریق سیستم عامل، پیدا کرد. از تابع FreeFile برای به دست آوردن شماره پرونده از طریق سیستم عامل استفاده می شود. بعد از به دست آوردن این شماره، دستور Open برای دسترسی به پرونده برای عملیات خواندن و نوشتن به کار می رود. برای نوشتن در یک پرونده، می توان از دستور Print (یا Write) و برای خواندن خطوطی از داده ها از پرونده روی دیسک، از دستور Line Input استفاده می شود. شکل ۲-۱ این مفهوم را شرح می دهد.

شکل ۲-۱- نوشتن در یک پرونده، برعکس خواندن از پرونده است. برای این کار نیاز به دسترسی به File handle و استفاده از دستور Open دارید.

پرونده‌ها سه نوع هستند: ترتیبی (sequential)، تصادفی (random) و دودویی (binary)^۱. در فایل‌های ترتیبی اطلاعات به همان ترتیبی که در فایل ذخیره می‌شوند قابل بازیابی هستند ولی در فایل‌های تصادفی نوشتن و بازیابی اطلاعات از هر نقطه فایل امکان‌پذیر است. پرونده ترتیبی ساده‌ترین نوع پرونده است اما دارای معایبی است که یکی از آن‌ها کند بودن کار با این نوع پرونده‌ها است. کار با پرونده‌های تصادفی سرعت بیشتری دارد اما پیچیدگی بیشتری را به برنامه تحمیل می‌کند. پرونده‌های دودویی نوع خاصی از پرونده‌های تصادفی هستند.

۲-۳- دستور Open

از دستور Open می‌توان برای ذخیره و بازیابی داده‌ها از یک پرونده روی دیسک استفاده کرد. شکل کلی دستور Open به صورت زیر است:

`Open FilePath For Mode As [#]FileNumber [Len=CharInBuffer%]`

در این دستور:

- Open نام دستور است.
- *FilePath* محل دقیق پرونده برای خواندن یا ذخیره کردن که شامل درایو و مسیر است.
- For کلید واژه‌ای است که حالت پرونده به دنبال آن ارایه می‌شود.
- *Mode* حالت دسترسی به پرونده است (جدول ۲-۱).

جدول ۲-۱- حالت‌های دسترسی به پرونده

شرح	حالت	نوع پرونده
اضافه کردن داده‌ها به انتهای یک پرونده ترتیبی موجود. در صورتی که پرونده موجود نباشد، آن را ایجاد خواهد کرد.	Append	ترتیبی
پرونده ترتیبی را برای خواندن باز می‌کند.	Input	ترتیبی
پرونده ترتیبی را برای نوشتن باز می‌کند. در صورتی که پرونده وجود نداشته باشد، آن را ایجاد خواهد کرد و در صورت وجود پرونده محتوای آن را پاک می‌کند.	Output	ترتیبی

۱- مبحث فایل‌های دودویی خارج از محدوده این کتاب است. برای اطلاعات بیشتر به MSDN مراجعه کنید.

تصادفی	Random	پرونده را برای دسترسی تصادفی باز می‌کند. برای ذخیره‌سازی رکوردی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در صورتی که پرونده وجود نداشته باشد، آن را ایجاد خواهد کرد (پیش فرض حالت دسترسی، این گزینه است).
دودویی	Binary	پرونده را به صورت دودویی باز می‌کند (بیت‌ها و بایت‌ها). در صورتی که پرونده وجود نداشته باشد، آن را ایجاد خواهد کرد، (مخصوص فایل‌های دودویی است).

- As کلید واژه‌ای که تعیین می‌کند شماره پرونده بعد از آن ارایه می‌شود.
- *FileNumber* شماره پرونده (file handle) است.
- Len کلید واژه اختیاری است که قبل از پارامتر طول رکورد قرار می‌گیرد.
- *%CharInBuffer* یک گزینه اختیاری است که طول رکورد پرونده‌ای که برای دسترسی تصادفی باز شده است را تعیین می‌کند.

۱-۳-۲- تخصیص شماره پرونده: در Visual Basic این امکان وجود دارد که به طور همزمان چندین پرونده باز داشته باشید، مشروط بر اینکه هر پرونده شماره خاص خود را داشته باشد. به این منظور همیشه باید شماره پرونده‌های باز را بدانید و این کار بسیار مشکلی است. اما Visual Basic برای این مشکل راه حلی دارد: تابع *FreeFile()*. این تابع، اولین شماره پرونده آزاد را برمی‌گرداند. با استفاده از این تابع همواره اطمینان خواهید داشت که شماره پرونده‌ها تکراری نخواهند بود. شکل استفاده از تابع *FreeFile()* چنین است:

`FreeFile [(intRangeNumber)]`

پارامتر اختیاری *intRangeNumber* اجازه می‌دهد تا محدوده شماره پرونده را (1-255 یا 256-511) مشخص کنید. محدوده پیش فرض 1-255 است. اغلب برنامه‌نویسان ویژوال بیسیک از همین محدوده استفاده می‌کنند چون به ندرت پیش می‌آید که یک برنامه در آن واحد بیش از ۲۵۶ پرونده باز داشته باشد. در این حالت حتی نوشتن پرانتزها هم ضروری نیست. در دستورهای زیر، ابتدا یک شماره پرونده مشخص شده و سپس پرونده موردنظر با این شماره باز می‌شود:

`intFileNumber = FreeFile()`

`Open "AccPay.Dat" For Output As intFileNumber`

با استفاده از *FreeFile()* می‌توانید مطمئن شوید که حتی در برنامه‌های کوچک، دو پرونده با

شماره مشابه وجود نخواهند داشت. دو دستور فوق را می‌توان در یک دستور نیز خلاصه کرد :

```
Open "AccPay.Dat" For Output As FreeFile()
```

با این روش، امکان اینکه شماره پرونده باز شده را بدانید، وجود ندارد.

۲-۳-۲- طول رکورد: آرگومان `Len = CharInBuffer` هنگام کار با پرونده‌های تصادفی

اهمیت می‌یابد. هنگامی که ویژگی `BeBinary` از پرونده‌ای که برای دسترسی تصادفی باز شده است، اطلاعات را می‌خواند (یا در آن می‌نویسد)، باید طول رکورد (`Record`) را بداند. هر پرونده تصادفی در واقع مجموعه‌ای از `N` قسمت است که هر قسمت معادل `CharInBuffer` طول دارد. کار با پرونده‌های تصادفی بسیار شبیه کار با آرایه‌هاست و اگر از دستور `Option Base 1` استفاده کنید بین آن‌ها یک تناظر یک به یک ایجاد خواهد شد، چون شماره رکوردها هم از ۱ شروع خواهد شد.

۲-۴- دستور Close

هر پرونده‌ای که باز شده باید بعد از استفاده بسته شود. دستور بستن پرونده ساده است :

```
Close# intFileNumber1[,intFileNumber2] [,... intFileNumberX]
```

تعداد پرونده‌هایی که می‌توانید در این دستور قید کنید محدودیتی ندارد و اگر هیچ شماره‌ای قید نشود تمام پرونده‌های باز، بسته خواهند شد. در کد زیر، ابتدا دو پرونده (یکی برای خواندن و دیگری برای نوشتن) باز شده و سپس بسته می‌شوند.

```
Dim intReadFile As Integer, intWriteFile As Integer
```

```
intReadFile = FreeFile 'Get first file #
```

```
Open "AccPay.Dat" For Input As intReadFile
```

```
intWriteFile = Freefile 'Get next file #
```

```
Open "AccPayOut.Dat" For Output As intWriteFile
```

```
Close intReadFile
```

```
Close intWriteFile
```

اگر پرونده‌ای بسته نشود، احتمال صدمه به آن وجود دارد. بنابراین به محض کارتان با یک پرونده تمام شد، در اولین فرصت آن را ببندید. بهترین روش (علاوه بر بستن تک تک پرونده‌ها) آن است که در پایان برنامه با دستور ساده زیر تمام پرونده‌های باز را به یکباره ببندید :

```
Close
```

۲-۵- کار با پرونده‌های ترتیبی

حال که با کلیات پرونده (مانند باز کردن، بستن) آشنا شدید، بهتر است با چند مثال خواندن - نوشتن پرونده‌های ترتیبی را بیشتر تمرین کنید.

پرونده ترتیبی یعنی پرونده‌ای که فقط به صورت متوالی می‌توان با آن کار کرد؛ پرونده‌های ترتیبی را باید از اول تا آخر پرونده خواند یا نوشت. خواندن/نوشتن بزرگ‌ترین نقطه ضعف پرونده‌های ترتیبی است. برای استفاده از این قبیل پرونده‌ها باید تمام پرونده را خواند. مثلاً اگر پرونده‌ای ۱۰۰۰ بایت باشد و فقط بخواهید ۱ بایت آن را تغییر دهید، باید تمام بایت‌های دیگر را هم بخوانید و دوباره بنویسید. پرونده‌های ترتیبی برای ذخیره کردن پرونده‌های متنی کوچک که در آن‌ها سرعت چندان مهم نیست، مناسب هستند.

۲-۵-۱-۱ نوشتن پرونده‌های ترتیبی: برای نوشتن پرونده‌های ترتیبی آن را در حالت دسترسی

output یا Append باز کنید و از دستورهای `Print#` و `Write#` برای نوشتن پرونده‌های ترتیبی استفاده کنید.

۲-۵-۱-۱-۱ دستور `Print#`: قبل از استفاده از هر پرونده‌ای باید آن را باز کنید. بعد از باز

کردن پرونده، می‌توانید اطلاعات را در آن بنویسید. یکی از روش‌های نوشتن در پرونده استفاده از دستور `Print#` است. با این دستور فقط در پرونده‌های ترتیبی می‌توان نوشت:

```
Print# intFileNumber, [OutputList]
```

در این دستور، `intFileNumber` شماره پرونده موردنظر و `OutputList` یکی از اقلام

زیر است:

```
[Spc(intN1)| Tab (intN2)] [Expression] [charPos]
```

طرز کار تابع `Spc()` در دستور `Print#` مشابه دستور `Print` (در برنامه‌سازی ۱ با این دستور و تابع

آشنا شده‌اید) است. در جدول ۲-۲ توضیحات بیشتری درباره عناصر `OutputList` ملاحظه می‌کنید.

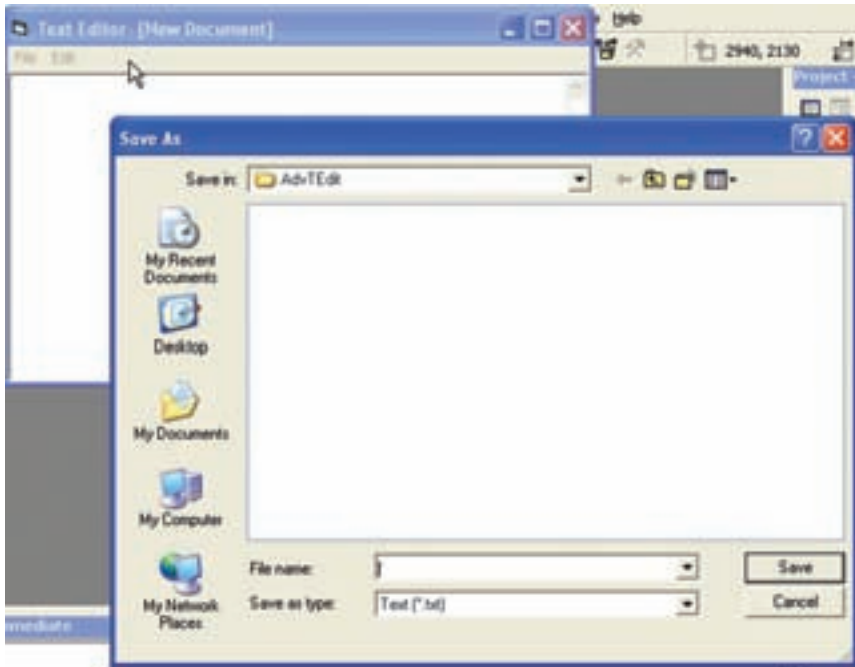
(تابع `Tab(intN۲)` مکان‌نما را به ستون `intN۲` منتقل می‌کند)

جدول ۲-۲. عناصر لیست خروج دستور # Print

مفهوم	عنصر
	به مقدار $intN1$ بین خروجی‌ها فاصله می‌اندازد. Spc($intN1$)
	مکان ظاهر شدن خروجی را تعیین می‌کند. $intN2$ شماره ستون را مشخص می‌کند. برای نوشتن در مناطق چاپی (به فواصل ۱۴ کاراکتر) از دستور Tab بدون آرگومان استفاده کنید. Tab ($intN2$)
	عبارت عددی یا رشته‌ای Expression
	محل ظاهر شدن دستور Print بعدی، با؛ دستور Print بعدی از ادامه همین خط، نوشتن خروجی را ادامه خواهد داد. اگر این عنصر حذف شود، دستور print بعدی از ابتدای خط بعد شروع خواهد شد. Charpos

ایجاد یک ویراستار متن: پروژه‌ای ایجاد کنید که دارای دو منوی File و Edit باشد. منوی File دارای گزینه‌های Save برای ذخیره و ایجاد پرونده متنی و Open برای باز کردن پرونده خواهد بود. برای استفاده از برنامه، هنگام ذخیره داده‌ها، روی گزینه Save از منوی File کلیک کنید. در کادر محاوره‌ای که ظاهر می‌شود، نام پرونده را وارد کرده و مسیر آن را وارد کنید. سپس روی دکمه Save در کادر محاوره‌ای کلیک کنید تا داده‌ها ذخیره شوند (شکل ۲-۲). برای کار با کادر محاوره‌ای از کنترل Common Dialog روی فرم استفاده کنید و نام آن را CdMain قرار دهید. برای نوشتن متنی که می‌خواهید ذخیره کنید از کنترل TextBox ی با نام textMain استفاده کنید و مشخصه MultiLine آن را مساوی True قرار دهید.

شکل ۲-۲- استفاده از کادر محاوره‌ای، روش ساده‌ای برای ایجاد نام پرونده و محلی برای داده‌هاست.

کد زیر، روال رویداد Click() گزینه save را نشان می‌دهد. این روال یک پرونده را با دستور Open (خط ۲۸) باز می‌کند و محتوای کادر متن را با استفاده از متد Print ذخیره می‌کند (خط ۳۴). روال رویداد، پرونده را با استفاده از دستور Close می‌بندد (خط ۴۰). دستور Close شماره file handle را به عنوان یک آرگومان می‌گیرد.

- 01 Private Sub itmSave_Click()
- 02 Dim strFileName As String `String of file to open
- 03 Dim strText As String `Contents of file
- 04 Dim strFilter As String `Common Dialog filter string
- 05 Dim strBuffer As String `String buffer variable
- 06 Dim FileHandle% `Variable to hold file handle
- 07
- 08 Common Dialog تنظیم مشخصه filter برای کنترل

09 strFilter = "Text (*.txt)|*.txt| All Files (*.*)|*.*"

10 cdMain.Filter = strFilter

11

12 باز کردن کادر محاوره‌ای save

13 cdMain.ShowSave

14

15

اطمینان از خالی نبودن مشخصه filename در کنترل Common Dialog

16 If cdMain.filename <> "" Then

17 در صورت خالی نبودن filename strfilename قرار می‌دهیم

18 strFileName = cdMain.filename

19

20 strText در txt Main قرار دادن محتوای

21 strText = txtMain.Text

22

23

به دست آوردن شماره پرونده برای فایل

24

25 FileHandle% = FreeFile

26

27 باز کردن فایل برای نوشتن

28 Open strFileName For Output As # FileHandle%

29

30

تغییر اشاره گر ماوس به صورت ساعت شنی

31 MousePointer = vbHourglass

32

33 نوشتن در فایل

34 Print # FileHandle%, strText

35

36 برگرداندن اشاره گر ماوس به حالت عادی

37 MousePointer = vbDefault

38

39 بستن فایل

40 Close # FileHandle%

41 End If

42

43 End Sub

 نکته: به خاطر داشته باشید که بعد از پایان کار با پرونده، آن را ببندید (دستور Close). این دستور شماره File handle را از حافظه خارج می کند.

 مثال ۲-۲

در کد زیر، روالی را مشاهده می کنید که پرونده Print.txt را باز کرده، اعداد ۱ تا ۶ را در آن پرونده می نویسد و سپس پرونده را می بندد.

```
Private Sub cmdFile_Click()  
    Dim intCtr As Integer 'Loop counter  
    Dim intFNum As Integer 'File number  
    intFNum = FreeFile  
    Open "C:\Print.txt" For Output As #intFNum  
    MsgBox "File Print.txt opened"  
    For intCtr = 1 To 6  
        Print #intFNum, intCtr 'Write the loop counter  
        MsgBox "Writing a "&cstr(intCtr) &"to Print.txt"
```

Next intCtr

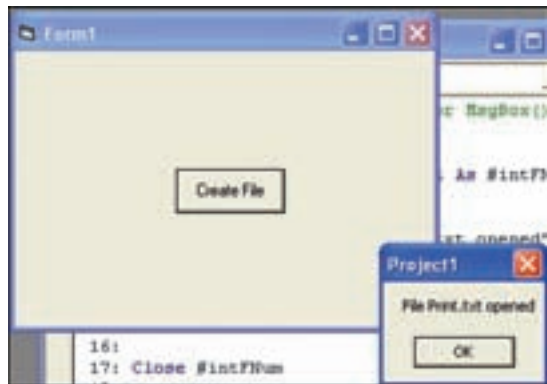
Close #intFNum

MsgBox "File Print.txt closed"

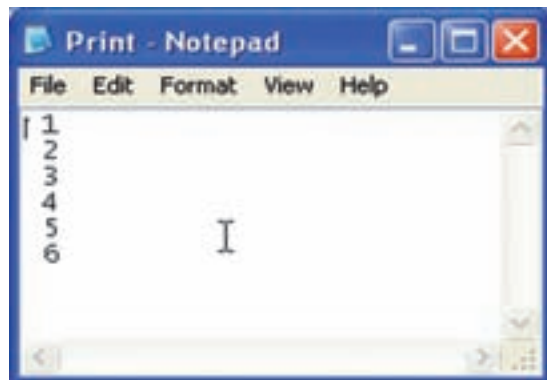
End Sub

برنامه را اجرا کنید. این برنامه در هر مرحله یک کادر پیام نمایش خواهد داد: هنگام باز شدن پرونده، هنگام نوشتن اعداد در پرونده و هنگام بسته شدن پرونده. برای اینکه مطمئن شوید این روال، کار خود را به درستی انجام داده است، در برنامهٔ NotePad ویندوز پرونده Print.txt را باز کنید. اعداد ۱ تا ۶ را باید در این پرونده مشاهده کنید:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

شکل ۲-۳

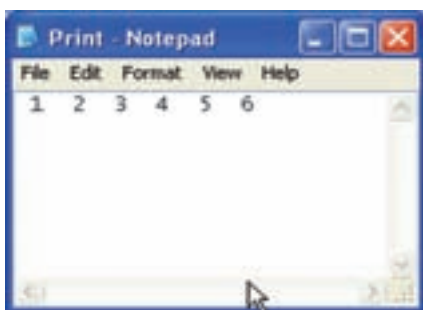
شکل ۲-۴

به کد زیر توجه کنید. در این برنامه بعد از دستور Print# از استفاده شده است، بنابراین اعداد پشت سر هم در پرونده نوشته خواهند شد.

```
Private Sub cmdFile_Click()
    Dim intCtr As Integer 'Loop counter
    Dim intFNum As Integer 'File number
    intFNum = FreeFile
    Open "C:\Print.txt" For Output As #intFNum
    MsgBox "File Print.txt opened"
    For intCtr = 1 To 6
        Print #intFNum, intCtr; 'توجه کنید
        MsgBox "Writing a "& cstr(intCtr) & "to Print.txt"
    Next intCtr
    Close #intFNum
    MsgBox "File Print.txt closed"
End Sub
```

خروجی این پرونده چنین خواهد بود :

1 2 3 4 5 6

شکل ۲-۵

با توجه به مثال ۲-۲ و ۲-۳ مشاهده می‌شود که اگر در انتهای دستورات Print # از علامت ; (سمیکولن) استفاده کنیم عملیات نوشتن در همان خط جاری ادامه می‌یابد و در غیر این صورت مکان نما به خط بعد منتقل می‌شود.

۲-۵-۱-۲-۲: دستور `Write#`: دستور `Write#` فرمان دیگری است برای نوشتن در پرونده‌های

ترتیبی. دستورات `Write#` و `Print#` تفاوت کمی با هم دارند: داده‌هایی که با `Write#` در پرونده نوشته می‌شوند با کاما (!) از هم جدا خواهند شد. این دستور هنگام نوشتن رشته آن را درون زوج گیومه (!) قرار خواهد داد و برای نوشتن تاریخ از `#` استفاده می‌کند. مقادیر `Boolean` را به صورت `#TRUE#` و `#FALSE#` می‌نویسد. داده‌های `null` و خطا را هم به صورت `#NULL#` و `#Error errorcode#` خواهد نوشت. `errorcode` کد تولید شده به وسیله خطای رخ داده است.

۲-۵-۲-۲: خواندن پرونده‌های ترتیبی: بازبایی داده‌ها در دیسک خیلی شبیه نوشتن

داده‌ها در آن است با این تفاوت که باید پرونده‌ها را در حالت دسترسی `Input` باز کنید و از دستورات `Input` یا `Input line` برای خواندن پرونده استفاده کنید.

۲-۵-۲-۱: دستور `Input#`: بعد از نوشتن اطلاعات در پرونده، باید بتوانید آن‌ها را دوباره

بازبایی کنید. دستور خواندن پرونده‌های ترتیبی، دستور `Input#` است. خواندن یک پرونده ترتیبی باید دقیقاً به همان ترتیب نوشتن آن صورت گیرد:

```
Input #intFileNumber, Variable1 [, Variable2] [, ... VariableN]
```

دستور `Input#` هم به یک شماره پرونده نیاز دارد. این دستور باید دقیقاً متناظر با دستور `Print#`

همان پرونده باشد. دستور زیر پنج مقدار را از پرونده باز شده می‌خواند و آن‌ها را در متغیرهای `V1` تا `V5` قرار می‌دهد:

```
Input #intFileNumber, V1, V2, V3, V4, V5
```

نوع داده این پنج متغیر باید با دستور `Print#` که این مقادیر را در پرونده نوشته است، مطابقت داشته باشد. در غیر این صورت، دستور `Input#` قادر به خواندن داده‌ها نخواهد بود.

از آنجایی که داده‌ها با `Write#` به وسیله کاما از هم جدا خواهند شد، انطباق `Input#` و `Write#`

ضروری نیست. بنابراین برای سهولت کار، سعی کنید از `Write#` به جای `Print#` استفاده کنید. شکل کلی دستور `Write#` چنین است:

```
Write #intFileNumber, [OutputList]
```

که در آن `OutputList` فهرست متغیرهایی است که باید در پرونده `intFileNumber` نوشته شوند.

مشکلاتی که در انطباق دستورات `Print#` و `Input#` وجود دارد، ما را به یک دستور کلی‌تر و

قابل انعطاف‌تر می‌رساند: دستور `Write`.

نوشتن و خواندن پرونده‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هر دو عمل می‌توانند در یک برنامه انجام شوند.

در کد زیر، برنامه‌ای را مشاهده می‌کنید که دو روال جداگانه عملیات نوشتن و خواندن پرونده را نشان داده است. در این برنامه از روال رویداد Click دکمه CmdFileout برای عملیات نوشتن و از روال رویداد Click دکمه CmdFileIn برای عملیات خواندن پرونده استفاده شده است.

```
1: Private Sub cmdFileOut_Click()
2:     'Create the sequential file
3:     Dim intCtr As Integer    'Loop counter
4:     Dim intFNum As Integer  'File number
5:     intFNum = FreeFile      `به دست آوردن شماره پرونده
6:     باز کردن پرونده Print.txt برای نوشتن
7:     Open "Print.txt" For Output As #intFNum
8:     نوشتن اعداد ۱ تا ۶ در پرونده
9:     For intCtr = 1 To 6
10:        Print # intFNum, intCtr;    'Write the loop counter
11:    Next intCtr
12:        بستن پرونده
13: Close # intFNum
14: End Sub
15:
16: Private Sub cmdFileIn_Click()
17: 'Read the sequential file
18: Dim intCtr As Integer    'Loop counter
19: Dim intVal As Integer    'Read value
20: Dim intFNum As Integer  'File number
21: Dim intMsg As Integer    'MsgBox()
22: intFNum = FreeFile      `به دست آوردن شماره پرونده
23: Open "Print.txt" For Input As # intFNum آن باز کردن پرونده به منظور خواندن
24:
```

```

25: For intCtr = 1 To 6    خواندن ۶ مقدار از نوع Integer از پرونده
26:     Input # intFNum, intVal
27:     ‘Display the results in the Immediate windows
28:     intMsg = MsgBox(“Retrieved a “& intVal &“from Print.txt”)
29: Next intCtr
30:
31: Close # intFNum    بستن پرونده
32: intMsg = MsBox(“The Print.txt file is now closed.”)
33: End Sub

```

اکنون کد زیر را در نظر بگیرید. در این برنامه برای نوشتن در پرونده از دستور Write# استفاده شده است.


```

1: Private cmdFile_Click()
2:     Dim intCtr As Integer    ‘Loop counter
3:     Dim intFNum As Integer    ‘File number
4:     intFNum = FreeFile
5:
6:     Open “c:\Write.txt” For Output As #intFNum
7:
8:     For intCtr = 1 To 6
9:         Write # intFNum, intCtr;    ‘Write the loop counter
10:    Next intCtr
11:
12: Close # intFNum
13: End Sub

```

برنامه را اجرا کرده و سپس پرونده ایجاد شده (Write.txt) را باز کنید. به تفاوت خروجی دستورات Write# و Print# دقت کنید:

1,2,3,4,5,6

 نکته: اگر در پایان دستور Write# از؛ استفاده نکنیم، هر عدد در یک خط و بدون کاما نوشته خواهد شد و دیگر از کاما هم خبری نخواهد بود. چون در این حالت دیگر وجود کاما برای جدا کردن داده‌ها ضرورتی ندارد. (در این حالت دستورات Write# و Print# شبیه یکدیگر خواهند شد.)

۲-۵-۲- بازبازی داده‌ها با دستور LineInput: با استفاده از دستور Line Input می‌توانید

داده‌های پرونده را خط به خط بخوانید. شکل کلی دستور Line Input به صورت زیر است:
Line Input #FileHandle, strBuffer

در این دستور:

- Line Input کلید واژه‌های دستور هستند.
 - FileHandle شماره پرونده باز است.
 - StrBuffer رشته‌ای است که دستور، داده‌های بازبازی شده را در آن قرار می‌دهد.
- پرونده‌های متنی ساده به صورت خط به خط در دیسک ذخیره می‌شوند. اگر متنی را در NotePad وارد کرده و کلید Enter را فشار دهید، یک خط وارد کرده‌اید. هر بار که کلید Enter را فشار دهید، ویژوال بیسیک رشته chr(13)&chr(10) را به کادر متن اضافه می‌کند تا پایان خط را مشخص کند. هنگامی که این خط را ذخیره می‌کنید، این نویسه‌ها نیز در پرونده نوشته می‌شوند. ویژوال بیسیک دارای ثابت vbCrLf برای این رشته است. دستور Line Input نویسه‌های داخل پرونده را تا زمانی که به vbCrLf برسد می‌خواند. در پایان خط، دستور نویسه‌ها را به آرگومان بافر (strBuffer) ارسال می‌کند و از vbCrLf صرف نظر می‌کند.
- برای پیمایش تمام خطوط پرونده، از حلقه Do While استفاده کنید. از تابع EOF() و ویژوال بیسیک برای تعیین اینکه آیا به انتهای پرونده رسیده‌ایم، استفاده کنید. این تابع، شماره پرونده را به عنوان آرگومان دریافت می‌کند. تا زمانی که به انتهای پرونده نرسیده‌اید، دستور Line Input به خواندن خطوط پرونده در داخل حلقه Do While ادامه می‌دهد.

کد زیر، روال رویداد مربوط به گزینه Open از منوی File پرونده مثال ۲-۱ را نشان می‌دهد. کاربر برای بازکردن پرونده در داخل ویراستار متن، روی این گزینه کلیک می‌کند. روال

رویداد از یک کادر محاوره‌ای برای فراهم کردن امکان شناسایی پرونده‌ای که باید باز شود، استفاده می‌کند. (کنترل CommonDialog با نام CdMain)

```
01 Private Sub itmOpen_Click()  
02 Dim strFileName As String `String of file to open  
03 Dim strText As String `Contents of file  
04 Dim strFilter As String `Common Dialog filter string  
05 Dim strBuffer As String `String buffer variable  
06 Dim FileHandle% `Variable to hold file handle  
07  
08 `Set the Common Dialog filter  
09 strFilter = "Text (*.txt)|*.txt| All Files (*.*)|*.*"  
10 cdMain.Filter = strFilter  
11  
12 `Open the common dialog  
13 cdMain.ShowOpen  
14  
15 `Make sure the retrieved filename is not a blank string  
16 If cdMain.filename <> "" Then  
    اطمینان از خالی نبودن مشخصه filename در کادر محاوره‌ای  
17  
18 `If it is not blank, open the file  
19 strFileName = cdMain.filename  
20  
21 `Get a free file handle and assign it to the file  
22 `handle variable  
23 FileHandle% = FreeFile آزاد شماره فایل آزاد  
24  
25 `Open the file
```

26 Open strFileName For Input As #FileHandle%

باز کردن فایل برای خواندن به حالت دسترسی Input توجه کنید

27

28 `Make the mouse pointer an hourglass تغییر اشاره گر ماوس به ساعت شنی

29 MousePointer = vbHourglass

30

31 `Traverse the lines of the file خواندن فایل به صورت خط به خط تا رسیدن به انتهای فایل

32 Do While Not EOF(FileHandle%) `Check for end of file

33

34 `Read a line of the file

35 Line Input #FileHandle%, strBuffer. strBuffer خواندن یک خط فایل و ذخیره آن در strBuffer

36

37 `Add the line from the Output buffer

38 strText = strText & strBuffer & vbCrLf

اضافه کردن خط خوانده شده از فایل به متن موجود در رشته strText

39 Loop

40

41 `Change the mousepointer back to the arrow

تغییر اشاره گر ماوس به حالت عادی

42 MousePointer = vbDefault

43

44 `Close the file when completed

45 Close #FileHandle%

46

47 `Assign the retrieved text to the text box

48 txtMain.Text = strText

قرار دادن محتوای فایل (که اکنون در StrText است) در کنترل textbox

49

50 `Put the filename in the form caption

51 frmMain.Caption = "Text Editor- ["& strFileName &"]"

در عنوان فرم

52 End If

53 End Sub

۲-۶- کار با پرونده‌های تصادفی

با آن که درباره پرونده‌های ترتیبی بسیار صحبت کردیم، ولی باید بگوئیم که برنامه‌نویسان Visual Basic به ندرت از این نوع پرونده‌ها استفاده می‌کنند و بیشتر تمایل دارند با پرونده‌های تصادفی (random access) کار کنند. پرونده تصادفی، پرونده‌ای است که در هر نقطه از آن (بدون رعایت ترتیب) می‌توان نوشت یا از آن خواند. دلیل اولیه اهمیت پرونده‌های تصادفی، معرفی نوع جدیدی از انواع داده است: نوع داده تعریف شده به وسیله کاربر (user-defined data type). این نوع داده، همانطور که از نام آن پیداست، برخلاف انواع داده ذاتی Visual Basic به وسیله کاربر تعریف می‌شود.

۱-۲-۶- نوع داده تعریف شده به وسیله کاربر: در مطالبی که تاکنون بیان کرده‌ایم از انواع

داده‌های ذاتی ویزوال بیسیک مثل Integer، String و Double استفاده کرده‌ایم. یکی از ویژگی‌های ویزوال بیسیک، فراهم نمودن امکان ایجاد نوع داده سفارشی است که به نام نوع داده تعریف شده به وسیله کاربر (user-defined Data Type) یا به اختصار UDT) معروف است. می‌توان UDT را به عنوان متغیری فرض کرد که از چندین بخش ایجاد شده است و هر بخش را می‌توان چندین بار در برنامه به کار برد.

برنامه‌ای را در نظر بگیرید که نام قطعات موسیقی و آهنگساز هر قطعه را ذخیره می‌کند. اگر بخواهید برای هر قطعه و آهنگساز، متغیر خاصی را تعریف کنید، بخش اعلان متغیرها به صورت زیر خواهد بود:

01 Public g_ComposerOne As String اعلان متغیر برای آهنگساز قطعه ۱

02 Public g_PieceOne As String اعلان متغیر برای نام قطعه ۱

03

04 Public g_Composer Two As String اعلان متغیر برای آهنگساز ۲

05 Public g_PieceTwo As String

اعلان متغیر برای نام قطعه ۲

06

07 Public g_ComposerThree As String

اعلان متغیر برای آهنگساز قطعه ۳

08 Public g_PieceThree As String

اعلان متغیر برای نام قطعه ۳

این قبیل کدنویسی ممکن است برای برنامه کوتاه مناسب باشد ولی اگر تعداد قطعات موسیقی که می‌خواهیم ذخیره کنیم، بیشتر شود، این روش، مناسب نخواهد بود. یک راه حل ساده برای این مسأله، تعریف یک بسته متغیری و نامگذاری آن است. به بیان دیگر با ترکیب داده‌های ذاتی Visual Basic می‌توانید انواع داده‌های جدیدی ایجاد کنید. این بسته را نوع داده تعریف شده به وسیله کاربر (UDT) می‌نامند. که به آن گاهی ساختار (structure) یا رکورد (Record) نیز گفته می‌شود. متغیرهای UDT را نیز با استفاده از کلید واژه‌های Dim، Public یا Private می‌توان اعلان کرد.

برای تعریف نوع داده کاربر، از دستور Type استفاده می‌شود. هر نوع داده کاربر باید دارای یک نام باشد (TypeName). این نام باید در کل برنامه منحصر به فرد باشد. تمام انواع داده کاربر باید در سطح مدول تعریف شوند و تعریف آن‌ها در داخل روال‌ها مجاز نیست. اگر یک نوع داده کاربر در مدول فرم تعریف شود، حتماً باید به صورت Private تعریف شده باشد.

یک UDT را می‌توان با استفاده از کلید واژه Type در بخش General مدول ایجاد کرد:

```
Type TypeName
```

```
Elements as DataType
```

```
.....
```

```
End type
```

در این دستور:

- Type: کلید واژه ویزوال بیسیک است که شروع یک بلاک نوع داده را مشخص می‌کند.
- TypeName: نام نوع داده است.
- Elements as DataType: هر عضوی از نوع داده است.
- End type: پایان دستور Type را مشخص می‌کند.

برای مثال آهنگساز و قطعه موسیقی، می‌توان نوع داده‌ای به نام Music به صورت زیر تعریف کرد.

```
Type Music
```

```
Composer As String
```

Piece As String

End Type

پس از تعریف نوع داده توسط کاربر ویژوال بیسیک این نوع داده را مانند انواع داده‌های ذاتی خود (Integer, String, ...) می‌شناسد. حال برای استفاده از این نوع داده مانند استفاده از انواع داده‌های ذاتی در ویژوال بیسیک عمل کنید لذا باید متغیری از این نوع را اعلان کنید.

Dim MyMusic As Music

متغیر MyMusic از نوع داده Music اعلان شده است.

شکل کلی رجوع به عناصر نوع داده تعریف شده به وسیله کاربر به صورت زیر است:

VarName.ElementName

که در این شکل کلی:

• VarName: نام متغیر است (نمونه‌ای از نوع داده).

• ElementName: نام عنصر خاصی از نوع داده است.

در مثال بالا از MyMusic.Composer و Mymusic.Piece به ترتیب برای دسترسی به نام

آهنگساز و نام قطعه موسیقی استفاده می‌شود.

کد زیر، چگونگی ایجاد نوع داده Music که از اجزای قطعه موسیقی و آهنگساز تشکیل شده

است را نشان می‌دهد. همچنین در این کد، متغیری به نام MyMusic از نوع داده تعریف شده است.

با استفاده از دو کنترل textbox با نام‌های txtcomposer و txtpiece نام آهنگساز و نام قطعه از کاربر دریافت می‌شود.

01 `Make a user-defined type that has

02 `elements for the composer and the piece

03 Type Music

04 Composer As String

05 Piece As String

06 End Type

01 Dim MyMusic As Music

02 Dim Msg \$

03 `Assign values to each element in the user-

04 `defined type. Values come from TextBoxes on a form.

05 MyMusic. Composer = txtComposer. Text

06 MyMusic.Piece = txtPiece. Text

07

در کادر پیام نام آهنگساز و نام قطعه در دو خط مجزا به شکل زیر

نام آهنگساز : Composer

نام قطعه : Piece

نمایش داده می‌شود. برای انتقال مکان نما به خط جدید از ثابت vbCrLf استفاده شده است.

08 `Create a string that displays all of the

09 `values in the type

10 Msg\$ ="Composer: "&MyMusic.Composer & vbCrLf

11 Msg\$ = Msg\$ & "Piece: "& MyMusic. Piece

12

13 `Display the string

14 MsgBox Msg\$

فرض کنید برنامه‌ای دارید که نیاز به یک دفترچه آدرس دارد. هر آدرس تشکیل می‌شود از نام، نام خانوادگی، آدرس، شماره تلفن و اطلاعاتی از این قبیل. برای کار با این اطلاعات می‌توانید از متغیرهای جداگانه استفاده کنید ولی در این صورت برنامه‌نویسی بسیار خسته کننده و پیچیده خواهد شد. بسیار ساده‌تر خواهد بود تا بتوانیم با ترکیب این متغیرها نوع داده جدیدی ایجاد کنیم و از آن به بعد با این نوع داده کار کنیم.

از طریق کد زیر، می‌توانید مطالب بیشتری درباره دستور Type یاد بگیرید.

1: 'Module Page of the Project

2: Type UserType

3: strFName As String

4: strLName As String

5: End Type

6: Public Names As UserType

در این کد یک نوع داده کاربر به نام UserType تعریف شده است. این نوع داده جدید دارای دو متغیر از نوع رشته‌ای (str FName و str LName) است. در خط ۶ هم یک متغیر از این نوع جدید تعریف شده است. دقت کنید که UserType یک متغیر نیست بلکه یک نوع داده است و این Names است که متغیری از نوع UserType می‌باشد.

برای دسترسی به اجزای درونی نوع داده کاربر باید از عملگر نقطه (.) استفاده کنیم. به کد زیر توجه کنید :

```
Names.strFName = "Mohammad"
Names.strLNames = "Yamaghani"
lblFName.Caption = "First Name: "&Names.strFName
lblLName.Caption = "Last Name: "&Names.strLName
```

به هر عضو درون نوع داده کاربر یک فیلد (field) گفته می‌شود. متغیرهای رشته‌ای درون نوع داده کاربر را می‌توان با گزینه *StringLenght بعد از String As محدود کرد. بدین ترتیب طول رشته با مقدار ثابت StringLenght مقداردهی خواهد شد. هنگام نوشتن نوع داده کاربر در یک فایل (به دلیل این که اندازه هر رکورد باید مشخص باشد) فیلدهای رشته‌ای باید اندازه ثابت داشته باشند. در کد زیر، شکل تغییر یافته کد قبل را مشاهده می‌کنید.

- 1: 'Module Page of the Project
- 2: Type UserType2
- 3: strFName As String * 8
- 4: strLName As String * 20
- 5: End Type
- 6: Public Names As UserType2

یک رشته ثابت نمی‌تواند بیش از حداکثر تعیین شده مقدار بگیرد و اگر مقداری که به آن می‌دهیم کمتر از حداکثر طول تعریف شده باشد، Visual Basic بقیه رشته را با فضای خالی پر خواهد کرد.

۲-۶-۲- باز کردن پرونده‌های تصادفی: قبلاً دیدیم که در حالت پیش فرض، دستور Open پرونده‌ها را در حالت تصادفی باز می‌کند :

```
Open "Random.txt" As#1
```

که معادل دستور زیر است :

Open "random.txt" For random As#1

(البته می‌توان یک پرونده را در حالت تصادفی باز کرد ولی با آن به صورت ترتیبی کار کرد.) برای درک بهتر تفاوت پرونده‌های ترتیبی و تصادفی به یک مثال توجه کنید. فرض کنید پرونده‌ای دارید که در ۱۰ خط آن مقدار کل کالاهای یک انبار را نوشته‌اید. حال اگر این پرونده را در حالت ترتیبی باز کرده باشید و بخواهید خط ششم (رکورد ششم) را بخوانید باید پنج رکورد قبل را هم بخوانید تا بتوانید به رکورد ششم دسترسی پیدا کنید. ولی در حالت تصادفی، می‌توانید به‌طور مستقیم به سراغ رکورد ششم رفته و آن را بخوانید (در نوشتن پرونده هم همین مطلب صادق است). وقتی پرونده‌ای دارای ۱۰ رکورد باشد، تفاوت چندان محسوس نخواهد بود ولی می‌توانید تصور کنید که برای پرونده‌ای با ۱۰۰۰۰ رکورد چه تفاوتی بین این دو روش وجود خواهد داشت.

۳-۶-۲- دستوره‌های Put و Get: برای خواندن و نوشتن پرونده‌های تصادفی از دو دستور Get# و Put# استفاده می‌کنیم. این دو دستور معادل دستورات Input# و Print# در پرونده ترتیبی هستند. ولی تفاوت کوچکی بین این دستورها وجود دارد. در دستوره‌های Input# و Print# راهی وجود ندارد تا نقطه‌ای از پرونده برای خواندن یا نوشتن مشخص شود، در حالی که دستوره‌های Get# و Put# دارای چنین امکانی هستند :

Put [#]intFileNum, [intRecNum,] Variable

Get [#]intFileNum, [intRecNum,] Variable

● intFileNum شماره پرونده مورد نظر است.

● intRecNum شماره رکوردی است که می‌خواهید با آن کار کنید.

 نکته: در صورتی که شماره رکورد در این دستورها ذکر نشود، عملیات روی رکورد بعد از رکورد جاری انجام می‌شود.

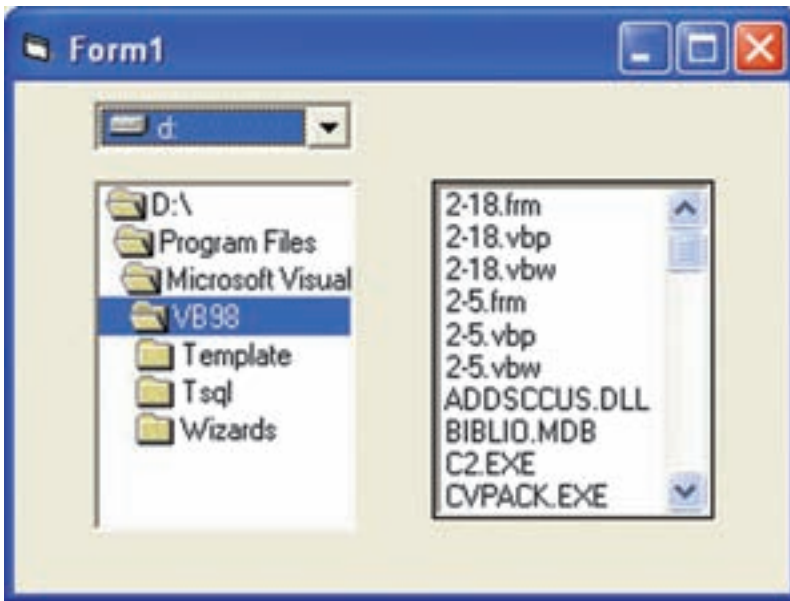
● Variable متغیری است که مقدار آن در پرونده نوشته می‌شود و یا مقداری که از پرونده خوانده شده، در آن ذخیره می‌شود.

همان‌طور که مشاهده می‌کنید در این دستورها از آرگومانی به نام شماره رکورد استفاده می‌شود. با تعیین شماره رکورد، می‌توانید فقط آن رکورد را خوانده یا در آن بنویسید. شماره رکوردها از ۱

شروع می‌شود. این دستورها می‌توانند هر نوع داده‌ای (حتی آرایه یا نوع داده کاربر) را بخوانند و این قوی‌ترین ویژگی پرونده‌های تصادفی است. در مطالب بعد طی چند مثال با روش کار این‌ها بیشتر آشنا خواهید شد.

۲-۷- کنترل‌های FileListBox، DirectoryListBox و DriveListBox

- ویژوال بیسیک دارای سه کنترل خاص برای مدیریت پوشه‌ها، درایوها و پرونده‌هاست:
- کادر لیست دایرکتوری - به کاربر امکان باز کردن پوشه (دایرکتوری)ها را می‌دهد.
 - کادر لیست درایو - به کاربر امکان انتخاب یک درایو دیسک را می‌دهد.
 - کادر لیست پرونده - به کاربر امکان انتخاب پرونده را می‌دهد.
- شکل ۲-۶ فرمی را با سه کنترل مزبور نشان می‌دهد.

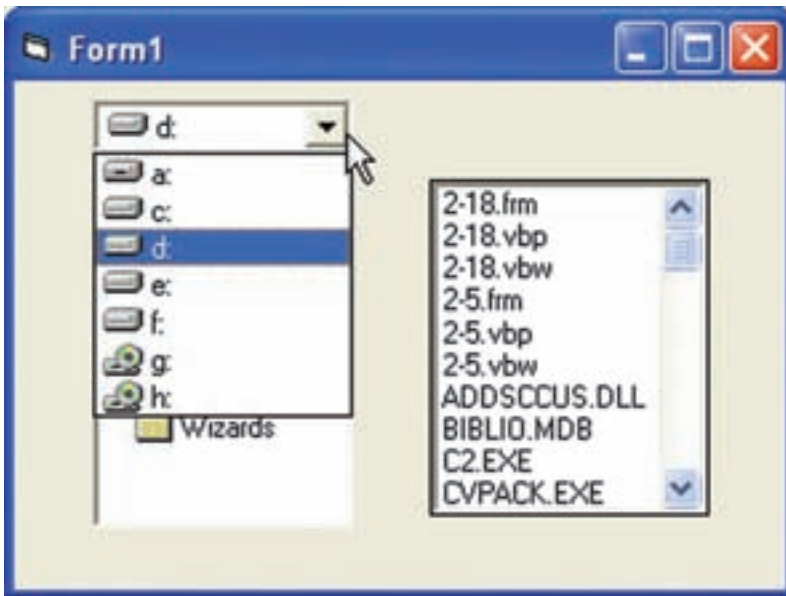
شکل ۲-۶- کنترل‌های پرونده Visual Basic

شاید تعجب کنید که با وجود کنترل‌های کادر محاوره‌ای، دیگر چه نیازی به این سه کنترل داریم. مواقعی پیش می‌آید که فقط به یک یا دو جنبه از این کنترل‌ها نیاز داریم. به عنوان مثال، نوشتن پرونده‌هایی که پوشه یا درایو آن از قبل مشخص شده‌است (در شبکه‌ها این وضعیت اغلب اتفاق می‌افتد). کنترل‌های

پرونده در Visual Basic با هم ارتباط ساختاری ندارند، یعنی اگر در کادر لیست درایو، یک درایو را انتخاب کنید، دو کنترل دیگر به طور خودکار متوجه این تغییر نخواهند شد. این وظیفه برنامه‌نویس است که با نوشتن کد بین آن‌ها ارتباط برقرار کند.

۱-۲-۷- کادر لیست درایو: کادر لیست درایو (DriveListBox) به کاربران امکان انتخاب

یک درایو را می‌دهد. این کنترل می‌تواند تمام درایوهای موجود در سیستم (دیسک‌های سخت محلی و شبکه، درایوهای فلاپی و CD-ROM) را شناسایی کند. شکل ۲-۷ یک کادر لیست درایو باز را نشان می‌دهد.

شکل ۲-۷- کادر لیست درایو

درایو پیش‌فرض در کادر لیست درایو، درایوی است که برنامه از آن‌جا اجرا شده است، اما با نوشتن کد می‌توان این حالت را تغییر داد.

مشخصه متداول این کنترل، Drive است که نام درایو انتخاب شده در آن قرار می‌گیرد. به کمک این مشخصه می‌توان نام درایو پیش‌فرض را نیز تغییر داد.

دستور زیر درایو پیش‌فرض کنترل drvDisk را به درایو C تغییر می‌دهد.

```
drvDisk.drive = "C:\".
```

در صورتی که کاربر درایو دیگری را از این کنترل انتخاب کند رویداد Change رخ می‌دهد.

برای تغییر درایو از دستور ChDrive استفاده کنید.

```
Private sub drvDisk-Change ()
```

```
ChDrive drVDisk.drive
```

```
End sub
```

درایو انتخاب شده توسط کاربر در مشخصه درایو کنترل قرار دارد (drvDisk.drive) شکل کلی دستور chDrive در جدول ۲-۴ آمده است.

۲-۷-۲- کادر لیست دایرکتوری : با کادر لیست دایرکتوری (DirectoryListBox)، کاربر

امکان انتخاب پوشه مورد نظر را خواهد داشت. این کنترل تمام پوشه‌های موجود در سیستم را شناسایی می‌کند. کادر لیست دایرکتوری برای نمایش پوشه‌ها از استانداردهای ویندوز استفاده می‌کند. به یاد داشته باشید که این کنترل نمی‌تواند به طور خودکار درایو انتخاب شده را تشخیص دهد. در این فصل، مشاهده خواهید کرد که چگونه می‌توان بین این کنترل‌ها ارتباط برقرار کرد.

دایرکتوری پیش فرض کادر لیست دایرکتوری، پوشه‌ای است که برنامه از آنجا اجرا شده است، ولی این وضعیت را می‌توان تغییر داد.

مشخصه متداول این کنترل، Path است که نام درایو انتخاب شده در آن قرار می‌گیرد. به کمک این مشخصه می‌توان نام پوشه پیش فرض را نیز تغییر داد.

دستور زیر مسیر پیش فرض کنترل dirDirect را مساوی "C:\MyFiles" قرار می‌دهد.

```
dirDirect.path = "C:\MyFiles"
```

در صورتی که کاربر مسیر دیگری را از کنترل انتخاب کند رویداد Change رخ میدهد. مسیر انتخاب شده توسط کاربر در مشخصه path قرار دارد (dirDirect.path). برای تغییر مسیر از دستور ChDir استفاده کنید (شکل کلی این دستور در جدول ۲-۴ آمده است).

```
private sub dirDirect-Change ()
```

```
ChDir dirDirect.path
```

```
End sub
```

۲-۷-۳- کادر لیست پرونده : به کمک کادر لیست پرونده (FileListBox) کاربر می‌تواند

پرونده مورد نظرش را انتخاب کند. این کنترل قادر است تمام فایل‌های موجود در سیستم را شناسایی کند. این کنترل برای نمایش پرونده‌ها از استاندارد گرافیکی ویندوز استفاده می‌کند. به یاد داشته باشید که این کنترل به خودی خود قادر به تشخیص درایو و پوشه انتخاب شده نیست. کادر لیست پرونده

به طور پیش فرض پرونده‌های موجود در پوشه‌ای که برنامه از آنجا اجرا شده را نمایش خواهد داد. این وضعیت با نوشتن کد مناسب قابل تغییر است.
 مشخصه‌های متداول این کنترل در جدول ۲-۳ ارایه شده‌اند.

جدول ۲-۳

مشخصه	توضیح
FileName	نام پرونده انتخاب شده
Path	مسیر پرونده انتخاب شده
Pattern	تعیین نوع پرونده‌های قابل مشاهده در این کنترل
Multi Select	امکان انتخاب چندین پرونده به صورت همزمان

هنگامی که کاربر پرونده‌ای را انتخاب کند رویداد Change رخ می‌دهد. نام پرونده در مشخصه FileName و مسیر آن در مشخصه path قرار دارد. کد زیر نام فایل انتخابی را عنوان فرم قرار می‌دهد.

```
Private sub filFiles-Change ()
form1.Caption = filFiles.File Name
End sub
```

(نام فرم form1 و نام کنترل لیست پرونده filFiles است.)

۲-۸-۲- دستورهای پرونده

ویژوال بیسیک دارای چندین دستور برای کار با پرونده‌ها، پوشه‌ها و درایوها است. این دستورات را در جدول ۲-۴ ملاحظه می‌کنید.

فرض کنید می‌خواهید در شروع برنامه کنترل‌های لیست درایو و دایرکتوری به مسیر C:\MyFiles اشاره کنند. برای این کار باید از کد زیر در روال Form_Load() استفاده کنید:

```
ChDrive"C:"
ChDir"\MyFiles"
```

علاوه بر دستورهای جدول ۲-۴، Visual Basic از توابع Dir() (برای تعیین وجود یا عدم وجود پرونده‌ها) و CurDir() (برای تعیین نام دایرکتوری جاری) نیز پشتیبانی می‌کند. تابع Dir() به توضیح بیشتری نیاز دارد. فرض کنید می‌خواهید بدانید آیا پرونده ای به نام SALES98.DAT در درایو C وجود دارد یا خیر؟ برای این کار می‌توانید از کد زیر استفاده کنید:

جدول ۲-۴- دستورات پرونده Visual Basic

مفهوم	دستور
به درایو strDrive تغییر درایو می‌دهد.	ChDrive strDrive
به دایرکتوری Strdirectory تغییر دایرکتوری می‌دهد. اگر درایو مشخص نشده باشد، Visual Basic از درایو جاری استفاده خواهد کرد.	ChDir strDirectory
پرونده (یا پرونده‌های) تعیین شده را پاک می‌کند.	Kill strFileSpec
دایرکتوری strDirectory را می‌سازد.	MkDir strDirectory
دایرکتوری strDirectory را حذف می‌کند. اگر در دایرکتوری هنوز پرونده‌ای وجود داشته باشد، این دستور تولید خطا خواهد کرد.	Rmdir strDirectory

```
If (Dir("C: \SALES98.DAT")) = "SALES98.DAT" Then
    IntMsg = MsgBox ("The file exist")
Else
    IntMsg = MsgBox ("The file does not exist")
End If
```

اگر پرونده خواسته شده موجود باشد، این تابع نام آن را برمی‌گرداند و در صورتی که پرونده موجود نباشد، تابع Dir() چیزی برنمی‌گرداند. آرگومان تابع Dir() (مانند اکثر توابع پرونده) می‌تواند از کاراکترهای عمومی (Wildcard) استفاده کند:

```
Dir("C: \Sales*.DAT")
```

۱- در کتاب سیستم عامل با این نویسه‌ها آشنا شده‌اید.

این دستور اولین پرونده‌ای را که با آرگومان داده شده مطابقت داشته باشد، برمی‌گرداند. بعد از اجرای اولین دستور Dir می‌توانید از آن به بعد تابع Dir() بدون آرگومان (یا حتی بدون پرانتز) استفاده کنید. در این حالت Visual Basic پرونده‌های بعدی که با معیار بالا مطابقت داشته باشند را تا زمانی که رشته null ("") برگشت داده شود، نخواهد گرداند.

اگر بخواهید درایو پیش‌فرض کادر لیست درایو را تغییر دهید باید از خاصیت Drive استفاده کنید:

```
drvDisk.Drive = "d:\"
```

با این کار، هنگامی که این کنترل فعال شود، درایو D: در بالای آن مشاهده خواهد شد. هنگامی که در این کنترل، کاربر درایو دیگری را انتخاب کند، رویداد Change() رخ خواهد داد که می‌توانید در روال drvDisk_Change() درایو پیش‌فرض را تنظیم کنید:

```
ChDrive drvDisk.Drive
```

در صورتی که می‌خواهید بین کنترل‌های کادر لیست دایرکتوری و کادر لیست درایو ارتباط برقرار کنید، باید به صورت زیر عمل کنید:

```
dirDirect.path = drvDisk.Drive
```

با این کار، درایو تعیین شده در کادر لیست درایو تبدیل به درایو پیش‌فرض کادر لیست دایرکتوری خواهد شد. دستور فوق را می‌توانید در روال رویداد drvDisk_Change() قرار دهید.

برای برقراری ارتباط بین کادر لیست دایرکتوری و کادر لیست پرونده می‌توانید دستور زیر را در روال رویداد Change کادر لیست دایرکتوری قرار دهید:

```
chDir dirDirect.Path
```

روش دیگر ایجاد ارتباط بین کادر لیست دایرکتوری و کادر لیست پرونده استفاده از خاصیت Path است:

```
filFiles.Path = dirDirect.Path
```

قطعه کد زیر برای برقراری ارتباط بین سه کنترل drvDisk و dirDirect و filFiles به کار می‌رود.

```
private sub drvDisk_Change ()
    dirDirect.Path = drvDisk.Drive
End sub
```

```
private sub dirDirect.Change ()  
    filFiles.path = dirDirect.Path
```

```
End sub
```

کادر لیست دایرکتوری دارای مشخصهٔ جالبی به نام ListIndex است: مقدار این مشخصه به اولین زیر دایرکتوری تحت دایرکتوری انتخاب شده اشاره می‌کند. ۱- به خود دایرکتوری اشاره می‌کند. ۲- به یک دایرکتوری بالاتر از آن و الی آخر. اعداد مثبت هم به ترتیب به دایرکتوری‌های پایین‌تر اشاره خواهند کرد.

اگر می‌خواهید کادر لیست پرونده فقط انواع خاصی از پرونده‌ها را نمایش دهد، می‌توانید از خاصیت Pattern این کنترل استفاده کنید:

```
filFiles.Pattern = "*.vbp; *.frm"
```

هنگامی که کاربر پرونده‌ای را انتخاب می‌کند، رویداد Change رخ داده و نام پرونده انتخاب شده در خاصیت FileName قرار داده می‌شود. این کنترل هم (مانند کادر لیست دایرکتوری) دارای مشخصهٔ ListIndex است و پرونده انتخاب شده مقدار ۱- دارد.

تمرین: پروژه‌ای ایجاد کنید که بتوان با انتخاب یک پرونده در کادر لیست پرونده، نام پرونده و مسیر کامل آن را در یک کنترل برجسب مشاهده کرد.

تذکره: در کادر لیست پرونده، فقط پرونده‌های از نوع TXT و DOC قابل رؤیت باشند.

۲-۹- ذخیره و بازیابی تصویرها

به همان ترتیبی که متن را در یک پرونده ذخیره یا از آن بازیابی کردید، می‌توانید تصویرهای طرح بیتی یا پرونده نشانه را به کمک تابع LoadPicture() (که قبلاً با آن آشنا شده‌اید) از روی دیسک خوانده و در مشخصهٔ Picture کنترل کادر تصویر یا تصویر قرار دهید.

همان‌طور که می‌دانید شکل کلی تابع LoadPicture() به صورت زیر است:

```
ImageCtrl.Picture = LoadPicture (FilePath)
```

۱- کنترل لیست درایو از نوع Combo Box و دو کنترل دیگر از نوع listBox هستند. لذا هر سه دارای مشخصهٔ List و

ListIndex می‌باشند.

در این شکل کلی تابع :

● ImageCtrl : کنترل کادر تصویر، تصویر یا فرم است.

● Picture : مشخصه Picture شیء است.

● LoadPicture : نام تابع است.

● FilePath : محل دقیق پرونده روی دیسک است.

برای ذخیره تصویری که در کنترل‌های کادر تصویر، تصویر یا فرم است، از دستور SavePicture

استفاده کنید. شکل کلی این دستور به صورت زیر است :

SavePicture Picture, strFilePath

در این دستور :

● SavePicture نام دستور است.

● Picture تصویری است که در مشخصه Picture کنترل‌های کادر تصویر، تصویر یا فرم قرار

داده شده است.

● StrFilePath مسیر و نام پرونده‌ای است که می‌خواهید تصویر را در آن ذخیره کنید.

در این مثال از دستور SavePicture برای ذخیره تصویر موجود در یک کنترل تصویر (Image)

و در محل خاصی روی دیسک، استفاده شده است. این برنامه از یک کادر محاوره‌ای برای تعیین نام

پرونده و محل ذخیره آن استفاده می‌کند.

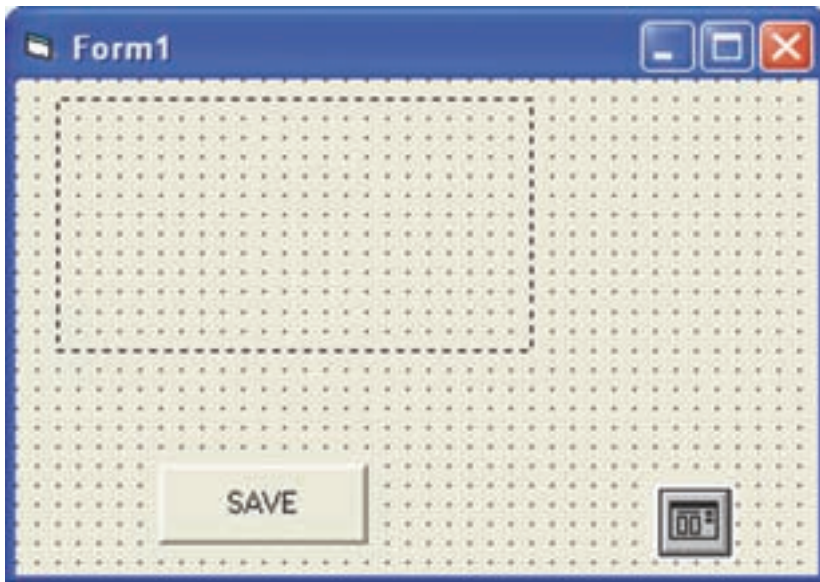
۱- پروژه جدیدی ایجاد کنید.

۲- روی Form1 کنترل‌های زیر را اضافه کنید :

● کنترل Image به نام imgMain

● دکمه فرمان به نام CmdImageSave

● CommandDialog به نام cdMain

شکل ۲-۸

```
Private Sub cmdImgSave_Click()  
Dim strFilter As String `common dialog filter  
Dim strFileName As String `Filename variable  
strFilter = "Bitmaps (*.bmp)*.bmp"  
cdMain.Filter = strFilter  
cdMain.ShowSave
```

اطمینان از خالی نبودن مشخصه filename کادر محاوره‌ای

```
If cdMain.filename <> "" Then  
strFileName = cdMain.filename  
SavePicture imgMain.Picture, strFileName  
MsgBox strFileName & "saved."  
End If  
End Sub
```

دفترچه تلفن: این مثال، پروژه کوچکی است که از پرونده تصادفی استفاده می‌کند. فرم‌های مربوط به این پروژه را به صورت زیر ایجاد کنید.

شکل ۲-۹

توضیح: در این مثال، مواردی (کنترل‌ها و دستورات) را مشاهده خواهید کرد که قبلاً بیان نشده‌اند و این موارد به دلیل این‌که از اهمیت کمتری برخوردار هستند، به عهده هنرجویان واگذار شده است که در صورت علاقمند بودن می‌توانند به کمک هنرآموز یا راهنمای MSDN اطلاعاتی راجع به آن‌ها کسب کنند.

کد ماژول به صورت زیر است :

Public Type TypInfo

```
namel As String * 20
```

```
famil1 As String * 30
```

```
tell As String * 15
```

```
End Type
```

```
Public StrPerson As TypInfo, StrFs As String
```

```
Public StrPath As String
```

نوع داده TypInfo برای ذخیره سازی نام و نام خانوادگی و شماره تلفن افراد تعریف شده است و متغیر StrPerson از این نوع می باشد.
کد فرم اول به صورت زیر است :

```
Private Sub Form_Load()
```

```
StrPath = App.Path 'مسیر فایل را مساوی مسیر Application قرار می دهد'
```

```
    'قرار دادن علامت "\" در انتهای مسیر اگر انتهای مسیر علامت \ وجود ندارد.
```

```
If Right (StrPath, 1) <> "\" Then StrPath = StrPath + "\"
```

```
StrFs = StrPath + "tel.dat" 'اضافه کردن نام فایل (tel.dat) به انتهای مسیر فایل'
```

```
End Sub
```

در رویداد Form-Loud فایل با نام tel.dat در مسیر Application در نظر گرفته و نام فایل که شامل مسیر فایل است را در متغیر عمومی StrFs و مسیر فایل را در متغیر عمومی StrPath قرار می دهد.

```
Private Sub cmdadd_Click()
```

```
Dim LngTotalRec As Long 'متغیری برای نگهداری تعداد رکوردها در فایل'
```

```
If Dir (StrFs) <> "" Then 'بررسی وجود فایل StrFs
```

```
    LngTotalRec = FileLen (StrFs) / Len(StrPerson)
```

```
Else
```

```
    LngTotalRec = 0 'در صورت موجود نبودن فایل تعداد رکوردها صفر است'
```

```
End If
```

```
Open StrFs For Random As #1 Len = Len(StrPerson)
```

```
Seek #1, LngTotalRec + 1 'انتقال مکان نما به انتهای فایل برای ذخیره رکورد جدید'
```

```

StrPerson.name1 = Trim(UCase(InputBox("Enter name: ", "Add Data")))
StrPerson . famil1 = Trim (UCase ( InputBox ("Enter famil : ", "Add
Data")))
StrPerson . tell = Trim(UCase(InputBox("Enter Tel: ", "Add Data")))
Put # 1, , StrPerson      ذخیره رکورد جدید در فایل
Close # 1
End Sub

```

در رویداد Click دکمه Cmd Add، نام و نام خانوادگی و شماره تلفن با استفاده از تابع Input Box از کاربر دریافت می‌شود. به کمک تابع UCase تبدیل به حروف بزرگ شده و با استفاده از تابع Trim فضای خالی سمت چپ و راست رشته دریافت شده حذف می‌شود، سپس مقادیر دریافت شده به ترتیب در عناصر Famil 1, name1 و tel 1 رکورد Strperson قرار داده شده و در فایل StrFs ذخیره می‌شود. هنگام ذخیره رکورد در فایل ابتدا تعداد رکوردهای موجود در فایل را محاسبه می‌کند، برای محاسبه تعداد رکوردها به کمک تابع Dir وجود فایل StrFs بررسی می‌شود در صورت وجود فایل از تقسیم طول فایل بر طول یک رکورد تعداد رکوردها محاسبه می‌شود و در صورتی که فایل StrFs وجود نداشته باشد تعداد رکوردها را صفر قرار می‌دهد. از تعداد رکوردهای ذخیره شده در فایل برای تعیین محل ذخیره رکورد جدید استفاده می‌شود. برای انتقال اشاره گر فایل به محل ذخیره رکورد در فایل از دستور Seek# استفاده می‌شود.

```

Private Sub cmddelete_Click()
Dim StrPerson As TypInfo
Dim StrOldName As String, StrOldFamil As String, StrFt As String
Dim IntYn, BlnResult As Boolean
Dim LngTotalRes As Long, LngI As Long
LngTotalRec = FileLen(StrFs)/Len(StrPerson)
If LngTotalRec = 0 Then
MsgBox "No Existing Data"
Exit Sub
End If

```

```
StrOldName = Trim (UCase ( InputBox ("Enter Name for Delete: ", "Delete Data")))
```

```
StrOldFamill = Trim(UCase(InputBox("Enter Famil for Delete: ", "Delete Data")))
```

```
IntYn = MsgBox("Are You Sure Erasing Data?", vbYesNo, "Erase Data")
```

```
    If IntYn = vbYes Then
```

```
        StrFt = StrPath + "tel.tmp"
```

```
        Open StrFs For Random As #1 Len = Len(StrPerson)
```

```
        If Dir (StrFt) <> "" Then Kill StrFt     ' حذف فایل موقت در صورت وجود
```

```
        Open StrFt For Random Access Write As #2 Len = Len(StrPerson)
```

```
        BlnResult = False
```

```
            For LngI = 1 To LngTotalRec     ' حلقه برای انتقال رکوردها به فایل موقتی
```

```
                Get # 1,, StrPerson     ' خواندن رکورد از فایل اصلی
```

```
                If Not (Trim(StrPerson.famill) = StrOldFamill And
```

```
                    Trim(StrPerson.namel) = StrOldName) Then
```

```
                        Put #2,, StrPerson     ' نوشتن رکورد به فایل موقتی
```

```
                        Else
```

```
                            BlnResult = True     ' نشانه پیدا کردن رکوردی که باید حذف شود
```

```
                End If
```

```
    Next
```

```
    Close #1, #2
```

```
    If BlnResult = True Then
```

```
        Kill StrFs     ' حذف فایل اصلی
```

```
        Name StrFt As StrFs     ' جایگزین کردن فایل موقتی به جای فایل اصلی
```

```
        MsgBox "Erasing Information Successfully"
```

```
    Else
```

```

Kill StrFt
MsgBox "Can Not Erase Information"
End If
End If
End Sub

```

رویداد Click دکمه Cmddelete برای حذف رکورد نوشته شده است. در این روال عنصر نام و نام خانوادگی رکوردی که باید حذف شود با استفاده از تابع Input Box از کاربر دریافت شده و توسط توابع Trim و Ucase به ترتیب به حروف بزرگ تبدیل شده و فضای خالی ابتدا و انتهای رشته دریافتی حذف می‌شود. در صورت تأکید کاربر به حذف رکورد (کلیک دکمه yes کادر پیام) فایل رکوردها (StrFs) و فایل موقتی (StrFt) را باز کرده و تمام رکوردهای موجود در فایل به جز رکوردی که باید حذف شود را در فایل StrFt می‌نویسد در انتها فایل اصلی را حذف کرده (تابع Kill) و فایل StrFt را جایگزین آن می‌کند (به کمک تابع Name نام StrFt را به StrFs تغییر می‌دهد). نام فایل موقتی tel.tmp و نام فایل اصلی tel.dat است و هر دو در مسیر Application (App.path) قرار دارند.

```

Private Sub cmdedit_Click()
Dim StrOldName As String, StrOldFamil As String
Dim StrNewName, StrNewFamil, StrNewTel As String
Dim LngTotalRec As Long, LngI As Long, BlnResult As Boolean
If Dir(StrFs) = "" Then 'tel.dat بررسی وجود فایل
MsgBox "Data File Not Found!"
Exit Sub
End If
LngTotalRec = FileLen(StrFs) / Len(StrPerson) 'محاسبه تعداد رکوردها
If LngTotalRec = 0 Then
MsgBox "No Existing Data"
Exit Sub

```

```

End If
StrOldName = UCase (InputBox("Enter Old Name: ", "Edit"))
StrOldFamil = UCase (InputBox("Enter Old Famil: ", "Edit"))
StrNewName = UCase(InputBox("Enter New Name: ", "Edit"))
StrNew Famil = UCase (InputBox("Enter New Famil: "))
StrNewTel = UCase (InputBox("Enter New Tel: "))
Open StrFs For Random As #1 Len = Len(StrPerson)
BlnResult = False
For LngI = 1 To LngTotalRec حلقه برای پیمایش رکوردها
  Get #1,, StrPerson خواندن یک رکورد از فایل
    If Trim(StrPerson.famill)=Trim(StrOldFamil)And Tim(StrPerson.name 1)
= Trim(StrOldName) Then
      StrPerson.famill = StrNewFamil
      StrPerson.name1 = StrNewname
      StrPerson.tel1 = StrNewTel
      Put#1, LngI, StrPerson جایگزین کردن رکورد تغییر کرده '
      lblfamil.Caption = StrPerson.famill` نمایش عناصر رکورد تغییر کرده روی label ها
      lblname.Caption = StrPerson.name1
      lbltel.Caption = Strperson.tel
      BlnResult = True نشانه موفق بودن عملیات تغییر رکورد '
    End If
  Next
Close #1
  If BlnResult = True Then
    MsgBox "Editing Successfully"
  Else
    MsgBox "Not Found Data For Editing"
  End If

```

End If

End Sub

رویداد Click دکمه Cmdedit برای تغییر دادن یکی از رکوردها استفاده می‌شود. در این روال ابتدا نام و نام خانوادگی فعلی، سپس نام و نام خانوادگی و شماره تلفن جدید با استفاده از Input Box دریافت می‌شود سپس تمام رکوردها برای پیدا کردن رکورد موردنظر بررسی می‌شود در صورت پیدا کردن رکورد موردنظر محتوای آن را به مقادیر جدید تغییر می‌دهد. توجه کنید که رکورد جدید در همان محل رکورد قبلی نوشته می‌شود لذا رکورد قبلی حذف شده و رکورد جدید جایگزین می‌شود همان محل رکورد قبلی نوشته می‌شود لذا رکورد قبلی حذف شده و رکورد جدید جایگزین می‌شود Put #1 و Lng I و Strperson) در این دستور Lng شماره رکوردی است که باید تغییر کند).

```
Private Sub CmdList_Click()
```

```
    FrmList.Show 1      نمایش فرم دوم'
```

```
End Sub
```

```
Private Sub cmdsearch_Click()
```

```
    Dim StrsearchFAMIL As String
```

```
    Dim StrPerson As TypInfo
```

```
    Dim LngTotalRec As Long, LngI As Long
```

```
    If Dir(StrFs) = "" Then      'اگر فایل موجود نباشد'
```

```
        MsgBox "Data File Not Found!"
```

```
        Exit Sub
```

```
    End If
```

```
    LngTotalRec = FileLen(StrFs) / Len(StrPerson)' بدست آوردن تعداد رکوردها در فایل'
```

```
    If LngTotalRec = 0 Then' در صورت خالی بودن فایل'
```

```
        MsgBox "No Existing Data"
```

```
    Exit Sub
```


End If

StrSearchFamil = Trim(UCase(InputBox("Enter Famil For search: "))) دریافت نام

خانوادگی برای جستجو

Open StrFs For Random As #1 Len = Len(StrPerson)

For LngI = 1 To LngTotalRec 'پیمایش تمام رکوردهای فایل'

 Get # 1,, StrPerson 'LngI خواندن رکورد شماره'

مقداردهی مشخصه Caption برچسبها در صورتی که رکورد خوانده شده رکورد مورد جستجو باشد.

If Trim(StrPerson.famil) = StrSearchFamil Then

 lblfamil.Caption = StrPerson.famil

 lblname.Caption = StrPerson.name1

 lbltel.Caption = StrPerson.tell

End If

Next

Close #1

End Sub

در رویداد Click دکمه CmdSearch نام خانوادگی فردی که می‌خواهد اطلاعات آن را در دفترچه تلفن جستجو کند از کاربر دریافت کرده و آن را به کمک توابع Trim و Ucase تبدیل به حروف بزرگ نموده و فاصله‌های ابتدا و انتهای آن را حذف می‌کند سپس در صورت وجود فایل و خالی نبودن آن فیلد نام خانوادگی تمام رکوردهای فایل را با نام خانوادگی دریافت شده مقایسه کرده در صورت مساوی بودن محتوای فیلدهای آن رکورد را به وسیله برچسبها نمایش می‌دهد.
کد فرم دوم به صورت زیر است :

Private Sub CmdBack_Click()

 Me.Hide 'مخفی کردن فرم دوم'

End Sub

Private Sub Form_Activate()

Dim LngI As Long

With msfl msflexgrid کنترل مشخصه‌های

.Rows = 1 تعیین تعداد سطرها'

.Cols = 4 تعیین تعداد ستون‌ها'

.Clear خالی کردن جدول'

.ColWidth(0) = 500 تعیین پهناى ستون شماره صفر'

.ColWidth (1) = 2000

.ColWidth (2) = 2000

.ColWidth (3) = 2000

.Width=.ColWidth(0)+.ColWidth(1)+.ColWidth(2)+.ColWidth(3)+50

تعیین پهناى کل جدول'

.Row= 0

.Col = 1

.Text = "Name" نوشتن عبارت Name در خانه شماره (۱ و ۰)'

.Col = 2

.Text = "Famil" نوشتن عبارت Famil در خانه شماره (۲ و ۰)'

.Col = 3

.Text = "Tel" نوشتن عبارت Tel در خانه شماره (۳ و ۰)'

If Dir(StrFs) = "" Then در صورت وجود نداشتن فایل'

MsgBox "Data File Not Found!"

Exit Sub

End If

Open StrFs For Random Access Read As #1 Len = Len(StrPerson)

For LngI = 1 To FileLen (StrFs) \ Len(StrPerson) پیمایش رکوردهای فایل'

Get #1,, StrPerson خواندن رکورد شماره LngI'

.AddItem LngI اضافه کردن سطر به جدول'

.Row = LngI

```

نوشتن محتوای فیلد famil رکورد خوانده شده در خانه (LngI و 1) Col = 1
.Text = Trim(StrPerson . famill)
نوشتن محتوای فیلد name1 رکورد خوانده شده در خانه (LngI و 2) Col = 2
.Text = Trim (StrPerson . name1)
نوشتن محتوای فیلد tell از رکورد خوانده شده در خانه (LngI و 3) (Col = 1)
.Text = Trim(StrPerson . tell)

```

Next

Close #1

End With

End Sub

گاهی لازم است که برنامه‌نویس چندین مشخصه از یک کنترل را مقداردهی کند برای مقداردهی مشخصه‌های آن کنترل باید نام کنترل را ذکر کند به مثال زیر توجه کنید.

```

CmdBack . left = 200
CmdBack . Top = 1200
CmdBack . Width = 500
CmdBack . Height = 300

```

در این موارد می‌توان از دستور With استفاده کرد. شکل کلی With به صورت زیر است

```

With      نام کنترل
مقدار مشخصه 1 = مشخصه 1
      ⋮           ⋮
مقدار مشخصه n = n مشخصه n

```

End With

در رویداد Activate فرم دوم، از کنترل Msflexgrid برای نمایش اطلاعات دفترچه تلفن استفاده شده است و برای مقداردهی مشخصه‌های این کنترل از دستور With استفاده شده است. برخی از مشخصه‌های کنترل MsFlexgrid در جدول ۲-۵ آمده است.

جدول ۵-۲- مشخصه های کنترل MsFlexgrid

شرح	مشخصه
تعداد سطرها	Rows
تعداد ستون ها	Cols
پهنای جدول	Width
شماره ردیفی که مکان نما روی آن قرار دارد.	Row
شماره ستونی که مکان نما روی آن قرار دارد.	Col
محتوای سلولی از جدول که مکان نما روی آن قرار دارد.	Text
پهنای ستون شماره n (شماره ستون ها و سطرها از صفر شروع می شود)	Colwidth(n)

متد AddItem کنترل MsFlexgrid یک سطر به جدول اضافه می کند و متد Clear محتوای جدول را پاک می کند، (جدول را خالی می کند) برای مقداردهی هر سلول جدول ابتدا شماره سطر و ستون آن سلول (Row و Col) را تعیین کرده سپس مشخصه Text را مقداردهی کنید.

msfl. Row= 5

msfl. Col = 2

msfl. Text = "Cell (5 , 2)"

در سلولی که در سطر ۵ و ستون ۲ قرار دارد عبارت Cell (5 , 2) نوشته می شود.

خودآزمایی

۱- برنامه‌ای بنویسید که مجموعه‌ای از اعداد صحیح را از پرونده data.dat بخواند و به صورت صعودی آن‌ها را مرتب کند.

۲- خطاهای عبارت‌های زیر را پیدا کرده و اصلاح کنید.

Get#6, udtCarInformation 'Store data in record (الف)

Open #99 For Random Access Append Len = 140 (ب)

Put #33, 15, inventory%. 'inventory is an array name (ج)

'Open a file for reading and Writing (د)

Open "c: \customer.rnd" Access Read+

۳- مجموعه‌ای از دستورها برای فراهم کردن خواسته‌های زیر بنویسید فرض کنید

رکورد

Type Person

lastName As String *15

firstName As String *15

age As String *3

End Type

از قبل تعریف شده است و پرونده با دسترسی تصادفی به درستی باز شده باشد.

الف) برای ۱۰ رکورد داده وارد کرده و آن‌ها را در پرونده بنویسید.

ب) اطلاعاتی از رکوردها را به هنگام کنید.

ج) یکی از رکوردها را حذف کنید.

۴- فرض کنید شما صاحب یک فروشگاه ابزارآلات هستید و نیاز دارید همواره لیستی

از موجودی ابزارهای متفاوت، تعداد، هزینه‌ها و قیمت در اختیار داشته باشید. برنامه‌ای

بنویسید که با استفاده از یک پرونده تصادفی به نام hardward.dat که دارای صد رکورد

خالی است به شما امکان دسترسی به اطلاعات موردنیاز هر کدام از ابزارها را فراهم آورد.

این برنامه باید به شما اجازه لیست گرفتن از تمامی ابزارها، حذف ابزاری که مدت طولانی در

اختیار نداشته‌اید و همچنین اجازه به هنگام کردن تمام اطلاعات پرونده را بدهد. شماره شناسایی

ابزار باید شماره رکورد باشد. از اطلاعاتی که در زیر آورده شده است، می‌توانید در پرونده خود استفاده کنید.

شماره رکورد	نام ابزار	تعداد	قیمت به هزار ریال
3	Electric sander	7	57.98
17	Hammer	76	11.98
24	Jigsaw	21	11.00
39	Lawn mower	3	79.50
56	Power saw	18	99.99
68	Sledgehammer	11	21.50
77	Screwdriver	106	6.99
83	Wrench	34	7.50

۵- با یک دستور Close چند پرونده را می‌توان بست؟

۶- چه تابعی اولین شماره پرونده آزاد را برمی‌گرداند؟

۷- اگر یک پرونده ترتیبی را برای خروجی باز کنید و آن پرونده موجود باشد، چه اتفاقی خواهد افتاد؟

۸- اگر یک پرونده ترتیبی را برای افزودن باز کنید و آن پرونده موجود باشد، چه اتفاقی خواهد افتاد؟

۹- دستور زیر چه نوع پرونده‌ای را باز می‌کند؟

Open "TestFile.dat" For Append As #1

۱۰- چرا برای باز کردن پرونده‌های تصادفی باید طول هر رکورد معلوم باشد؟

۱۱- چرا برای نوشتن نوع داده کاربر در پرونده، طول رشته‌ها باید مشخص باشد؟

۱۲- با کدام دستور Visual Basic می‌توانید نوع داده کاربر را تعریف کنید؟

۱۳- تفاوت تابع Dir با آرگومان و تابع Dir بدون آرگومان چیست؟

۱۴- هنجویی برنامه‌ای نوشته و در آن از دستور زیر استفاده کرده است :

```
Rmdir "c:\Game"
```

اما اجرای این برنامه با خطا متوقف می‌شود. آیا می‌توانید محتمل‌ترین علت این مشکل را معلوم کنید؟ (فرض کنید پوشه Game در درایو C وجود دارد.)

۱۵- روالی بنویسید که یک پرونده ترتیبی ایجاد کرده و اطلاعات زیر را در آن بنویسید : نام، سن، رنگ مورد علاقه. پنج رکورد در این پرونده قرار دهید (هر رکورد باید دارای یک نام، یک سن و یک رنگ باشد). برای نوشتن در پرونده از حلقه‌های For استفاده کنید. راهنمایی : برای هر یک از این مقادیر یک آرایه ایجاد کنید.

۱۶- یک کادر محاوره‌ای ایجاد کنید که کادر محاوره‌ای Open و ویندوز را شبیه‌سازی کند. فقط از کنترل‌های کادر لیست درایو، دایرکتوری، پرونده و دو دکمه OK و Cancel استفاده کنید. بین سه کنترل درایو، پوشه و پرونده ارتباط برقرار کنید.